

Boeddhistische Unie Nederland (BUN) - Ethische code

Goedgekeurd door de ALV - 14 nov 2020

Ethische waarden en principes

Gelijkmoedigheid of inclusiviteit

Wij zijn de vereniging van boeddhistische groeperingen in Nederland. Het boeddhisme in Nederland wordt gekenmerkt door een rijkdom aan schakeringen van boeddhistische tradities. Wij koesteren onze diversiteit.

Wij onderschrijven de grondwet en de wetgeving van ons land, in het bijzonder de vrijheid van religie en de vrijheid van vereniging. Wij onderschrijven de Universele verklaring van de rechten van de mens als gemeenschappelijk te bereiken ideaal voor de mensheid.

Gelijkmoedigheid is voor ons een inclusieve houding die niemand uitsluit en iedereen liefdevol omarmt. Wij zijn voor gelijke rechten en kansen van ieder mens, ongeacht kleur, gender, seksuele voorkeur, taal, leeftijd, religie, of afkomst.

Vrijgevigheid of generositeit

Het streven naar individuele bevrijding van lijden of verlichting, komt tot uitdrukking in de cultivering van de perfecties, waarvan vrijgevigheid de basis vormt. Vrijgevigheid geldt als medicijn tegen gehechtheid en verlangen en is ook een natuurlijke uitdrukking van dankbaarheid voor het ontvangen van de Dharma, de leer van de Boeddha [Sanskriet: Dharma, Pali: Dhamma]. Deze dankbaarheid wordt geuit door het doen van donaties, maar ook door je tijd als vrijwilliger te besteden aan het ondersteunen van een omgeving waarin de Dharma tot bloei kan komen.

Toevlucht of veiligheid

In ons leven, bij alles wat wij doen, nemen wij toevlucht tot de Drie Juwelen: de Boeddha, de Dharma en de Sangha, de gemeenschap van zijn volgelingen. Toevlucht nemen betekent een levensweg kiezen, maar het betekent ook dat iedere plek waar studie en beoefening van de Dharma wordt aangeboden een veilige plek dient te zijn. Die veiligheid is geboden omdat we in een democratische rechtsstaat leven en dient te berusten op een binnen een gemeenschap van toepassing zijnde ethische code, op basis van beoefening van de Dharma en in overeenstemming met algemeen aanvaarde maatschappelijke normen en waarden, die toeziet op houding en gedrag van iedereen die deel uitmaakt van een gemeenschap.

Ethiek of discipline

Alle beoefening van de Dharma is gegrond in ethiek. Geen kwaad doen, uit liefde voor de vrede, leidt tot innerlijke vrede, en vrede om je heen. Het goede doen, uit liefde voor je medemens en alle levende wezens, komt ten goede aan jezelf, je omgeving en de wereld waarin je leeft. Je eigen wilde geest temmen, leidt ertoe dat je innerlijke vrede, liefde en wijsheid ontwikkelt. Deze drie principes vormen de grondslag van de Dharma.

Geen kwaad doen, en het goede doen, wordt ondersteund door vijf beoefeningen of geloften:

1. Geen geweld gebruiken; en vriendelijkheid en compassie ontwikkelen.
2. Niet nemen wat niet gegeven is; en vrijgevigheid en onthechting ontwikkelen.
3. Geen seksueel wangedrag plegen; en liefde en tevredenheid ontwikkelen.
4. Niet kwetsend spreken; en oprechte communicatie ontwikkelen.
5. Niet onder invloed raken van roes- en bedwelmende middelen; en aandacht,

gewaarzijn en helderheid van geest ontwikkelen. Deze vijf beoefeningen of geloften zijn de basis voor alle geloften en beoefeningen in alle boeddhistische tradities.

Mededogen

Liefdevolle vriendelijkheid, mededogen, waarderende vreugde, en gelijkmoedigheid worden in samenhang beoefend. Deze vier kwaliteiten vormen de basis voor het ontwikkelen van concentratie als voorwaarde voor het bevrijdende inzicht in zelfloosheid en leegte, als medicijn tegen onrealistische gehechtheid en de versturende emoties die daaruit voortkomen.

Liefdevolle vriendelijkheid is het streven naar het ware geluk van wie dan ook en uiteindelijk van alle voelende wezens; het is het tegengif voor haat en angst, en het is niet te verwarren met sentimentele gevoelens. Mededogen is het verlangen dat wezens vrij mogen zijn van lijden; het is het tegengif voor wreedheid, en het is niet te verwarren met verdrietige gevoelens.

Ieder levend wezen streeft ernaar gelukkig te zijn en lijden te vermijden en verminderen. Het vermogen tot mededogen, liefde en vriendelijkheid is in ieder mens van nature aanwezig. Wij streven ernaar deze kwaliteiten in onszelf verder te ontwikkelen. En wij ondersteunen anderen om hetzelfde te doen, door op die inherente kwaliteiten in de ander te vertrouwen.

Vrede en geweldloosheid

In de Dharma zijn er vier wezenlijke inzichten in de kenmerken van het bestaan: alle dingen zijn samengesteld en veranderlijk; in de geest bestaat geen geluk zonder lijden; alles wat bestaat, bestaat niet vanuit zichzelf, maar alleen in onderlinge samenhang; nirvana is de vreedzame beëindiging van al het lijden. Het ontbreken van deze inzichten leidt tot alle lijden en conflicten.

Juist omdat ieder mens hetzelfde verlangen heeft om gelukkig te zijn ontstaan conflicten, niet omdat mensen verschillend zijn. Dat is een grote misvatting. Deze erkenning is nodig om ieder conflict op te kunnen lossen.

Hoewel alom aanwezig, zijn geweld en conflicten niet noodzakelijk. In de erkenning dat we imperfect zijn, streven we geweldloze oplossingen voor ieder conflict na. De uiteindelijke oplossing ligt altijd in verbinding en nooit in verdeeldheid. Door vrede in jezelf te bereiken, help je de mensen om je heen. Door vrede in je gemeenschap te bereiken, help je de grotere gemeenschap en de wereld om je heen.

Wijsheid

Wij beseffen dat het boeddhisme in al zijn tradities alleen waarde heeft als het zich blijft vernieuwen. Starheid is het tegenovergestelde van de ontwikkeling van wijsheid. Hiervoor is nodig dat je iets pas als waarheid ziet, nadat je het onderzocht hebt en nadat je zelf ervaren hebt dat het zo is. De Dharma kent geen dogma's, alleen een rijkdom aan leerstellingen en beoefeningen die beproefd moeten worden, voordat je ze zelf als waarheid kunt aannemen.

Ethiek is niet iets wat kan worden opgelegd, net zoals wijsheid niet kan worden opgelegd. In waarachtige vorm komt het tot uiting als de natuurlijke ontwikkeling van een innerlijke kwaliteit. In de Dharma gaat het nooit om dogma's, het is nooit de bedoeling dat waarheid een stok wordt waar je anderen mee kunt slaan. In de Dharma zijn er veel beoefeningen, of hulpmiddelen, of vaardige middelen, die je kunt gebruiken om je eigen geest te trainen, om spirituele groei te bereiken, om verlichting te ervaren. Dit is de enige manier waarop je ook anderen kunt helpen. Bij wijsheid gaat het om een persoonlijke ervaring dat alles en iedereen met elkaar verbonden is, en dat je eigen geluk altijd verbonden is met het geluk en het welzijn van alle wezens en de wereld waarin wij leven.

Ethisch gedrag

Inleiding

De BUN is de vereniging van aangesloten boeddhistische groeperingen in Nederland. De BUN is opgezet als een vereniging met leden. Ieder lid vaardigt een of twee mensen af die de eigen groepering vertegenwoordigen bij de BUN. Deze afgevaardigden vertegenwoordigen de eigen groepering bij de BUN, en de BUN bij de eigen groepering.

De ALV, het bestuur en de leden

De bevoegdheden in een vereniging zijn verdeeld tussen het bestuur en de algemene ledenvergadering, de ALV. In de ALV vindt de uiteindelijke besluitvorming plaats over belangrijke kwesties. Het bestuur vertegenwoordigt de leden naar buiten toe, legt op transparante wijze verantwoording af aan de leden, en zorgt voor uitvoering van en communicatie over het gevoerde beleid. Binnen het bestuur, tussen het bestuur en de leden en tussen de leden onderling, geldt een onderlinge verstandhouding, die gebaseerd is op vriendelijkheid, redelijkheid en vertrouwen. Voor bestuursleden geldt bovendien dat zij een zorgplicht hebben, een voorbeeldfunctie vervullen en een vertrouwenspositie innemen die zij niet mogen beschamen.

Gedrag

De volgende gedragsregels gelden het gedrag dat de leden mogen verwachten van het bestuur, en dat het bestuur mag verwachten van de ALV.

1. Gewenst gedrag: betrouwbaarheid, handelen op basis van expertise en naar beste inzicht, onafhankelijkheid, zich goed informeren, aanwezigheid, betrokkenheid, verantwoordelijkheid nemen, besluitvorming op basis van zorgvuldigheid, transparantie, en goed onderling overleg, optreden in het belang van de leden en in het belang van de BUN, zich houden aan de wet en de reglementen van de BUN: Statuten, Huishoudelijk Reglement en Ethische code.
2. Ongewenst gedrag: misbruik van vertrouwen, onprofessioneel gedrag, de onafhankelijkheid niet bewaren, zich niet voldoende verdiepen in beschikbare informatie, absentie, gebrek aan betrokkenheid, wegstappen bij misstanden, onzorgvuldige en niet transparante besluitvorming, het eigen belang voor het belang van de leden stellen, het belang van de BUN schaden, het belang van derden dienen, zich niet houden aan de wet of aan de reglementen van de BUN.

Toepasbaarheid

De ethische code is van toepassing voor alle afgevaardigden en voor de leden van het bestuur. Daar waar het handelen van een van hen de samenwerking van de leden belemmert, het beleid van de BUN doorkruist, het aanzien van de BUN schaadt, of in strijd is met de Statuten en het Huishoudelijk Reglement van de BUN, is de ethische code van de BUN van toepassing. De leden zijn zelf verantwoordelijk voor het ethisch beleid binnen hun eigen organisatie. Wel dient hierbij door de leden gekeken te worden naar de voorwaarden van het lidmaatschap van de BUN zoals vastgelegd in de Statuten, het Huishoudelijk Reglement en de Ethische Code.

Aanvaarding

De leden aanvaarden als voorwaarde voor het lidmaatschap de toepasbaarheid van de ethische code voor de relatie tussen de leden onderling, en voor de relatie tussen de leden en het bestuur. De aanvaarding geldt voor de op dat moment van toepassing zijnde versie van de ethische code, maar ook voor latere door de ALV goedgekeurde versies.

Conflictoplossing

Bij ieder conflict dient overwogen te worden op welke manier het conflict het best kan worden opgelost. Conflictoplossing is voor ons niet gebaseerd op goed of slecht, zwart of wit, wij of zij, gelijk of geen gelijk, schuld of geen schuld, winnen of verliezen, daders of slachtoffers. Het is eerder gebaseerd op het volledig adresseren van de pijn en het lijden van alle betrokkenen. Gekwetstheid, angst en boosheid worden serieus genomen door middel van bijeenkomsten waarin iedereen eerlijk, veilig en volledig kan spreken over de eigen directe ervaringen en gevoelens. Bij het zoeken naar een oplossing gaan we uit van hoor en wederhoor, en wordt de voorkeur gegeven aan de middenweg boven polarisatie, conflictoplossing boven klachtbehandeling, dialoog boven stilzwijgen, verzoening boven verwijdering, vergeving boven verontwaardiging, bekentenis boven beschuldiging, en spijtbetuiging boven straf.

Klachtenbehandeling

Voor de klachtbehandeling wordt verwezen naar het aparte document 'klachtenbehandeling', nu alleen nog als werkdocument beschikbaar. De Ethische Code en de 'klachtenbehandeling' dienen in samenhang gebruikt te worden.

Revisie

Na ieder jaar dient door het bestuur geëvalueerd te worden welke conflicten of klachten er in het afgelopen jaar aan de orde zijn geweest en of er aanleiding is voor een revisie van de ethische code. Bij de evaluatie worden suggesties van directbetrokkenen bij klachten, inclusief melders, ondersteuners, gespreksleiders en behandelaars actief verzameld en meegenomen. Ook zal gekeken worden naar andere inzichten van binnenuit of van buitenaf, inclusief suggesties van critici, die de ethische code kunnen verbeteren. Bij een beperkte revisie kan volstaan worden met een schriftelijk voorstel aan de leden. Bij een bredere revisie dient het bestuur te overwegen of het van belang is een themadag te organiseren, toegankelijk voor alle leden, ter evaluatie en revisie van de ethische code.